

Kontejnerové stavby jako budoucnost pro města a obce?

Jiří Kout

CZ modulární pavilon EXPO 2015, dodavatel KOMA Modular

V poslední době v České republice stále více rezonuje vysoce efektivní výstavba pomocí obytných modulů, či chcete-li kontejnerů, které jsou mnohdy nesprávně pojmenovávány jako stavby z unimo případně ze stavebních buněk. Jak je vlastně možné, že se z kontejnerů staví nízkenergetické prostorné školky, či český pavilon EXPO 2015 v Miláně? Co si pod pojmem modulární výstavba máme představit, když všichni známe stavební buňky jako prostor pro dočasné přebývání dělníků na stavbách? A jak je vnímána modulární výstavba v Čechách a jak v zahraničí?

Historická potřeba rychlé výstavby

Modulární výstavba byla od samého počátku využívána zpravidla kvůli okamžité potřebě reagovat na aktuální nedostatek zejména ubytovacích prostor. Díky výrobě v továrně byl proces výstavby nesrovnatelně kratší než u konvenčního přístupu a navíc nebylo vždy vhodné, aby se jednalo o trvalé stavby. Jednoduše řečeno, prefabrikované stavby dokázaly okamžitě reagovat na potřeby lidí. Předchůdce modulárních staveb najdeme v podobě hausbótů, maringotek, mobil housů, airohů, karavanů, ale i v unimo buňkách, či v baťovských domech. Samotné kontejnerové stavby, které mají svůj původ ve vzniku přepravního kontejneru a zejména v kovové nosné konstrukci se začaly prosazovat již v 70. letech 20. století.

Od svého vzniku prošly kontejnerové stavby samozřejmě významným vývojem. Ve světě lze dohledat celou řadu úžasných architektonických děl. Přesto si tyto stavby zanechávají onu základní esenci, tedy potřebu okamžitě a efektivně řešit potřeby lidí, s možností

relativně jednoduchého a levného přesunu na jiné místo. Investor špičkové modulární architektury samozřejmě ocení i fakt, že neztrácí čas složitou a dlouhou výstavbou v řádu mnoha měsíců. Na stavební parcele významně odpadá hluchost a prašnost i ztracené finance za dlouhý proces výstavby. Stavby z modulů jednoduše svoji podstatu, to proč se prosadily, neztrácí, ani když půjde o náročné a architektonicky přínosné stavby.

Český modulární pavilon EXPO 2015

V oblasti modulární výstavby a architektury v současné době nezahálí ani Česká republika. Zejména původní česká společnost KOMA Modular z Vizovic zaznamenala v posledních letech

významné úspěchy. Její dosud asi nejvýraznější projekt je právě v procesu výstavby. Jedná se totiž o český pavilon EXPO 2015 v Miláně, který ve spolupráci s firmou KOMA navrhlo brněnské architektonické studio Chybík Křištof AA. Tento pavilon je stavěn právě modulárním systémem KOMA, což v podstatě znamená to, že na určenou parcelu v Miláně dopraví KOMA buď již hotové moduly, nebo prefabrikované části modulů, které se na místě pouze složí dohromady. „Oblast modulární výstavby nechápeme jen z pohledu efektivity. Jednoznačně chceme, aby v Čechách vznikala špičková modulární architektura. Proto jsme před téměř deseti lety začali popularizovat modulární architekturu například architektonickými soutěžemi. A právě z jednoho ročníku této soutěže vznikla i spolupráce s architektem Michalem Křištofem, který je jedním z autorů návrhu pavilonu.“ vysvětluje Martin Hart, marketingový ředitel KOMA.

Je zřejmé, že český pavilon EXPO je z pohledu české modulární architektury jejím dosavadním vrcholem, zejména pokud si uvědomíme, že koncept českého pavilonu EXPO 2015 byl postaven na recyklovatelnosti stavby ve smyslu jejího sekundárního využití. Záměrem společnosti KOMA, podle webových stránek www.PAVILON-EXPO2015.cz, je po skončení výstavby pavilon rozebrat a postavit z něho školskou stavbu. Zajímavý je pak pohled ředitele a majitele KOMA Stanislava Martince. Na dotaz zda projekt pavilonu EXPO vnímá jako zlom v historii firmy, reagoval slovy: „Je to zlom, ale spíše ve vztahu k veřejnosti. Vnitřně nám to více přijde jako logické pokračování inovační snahy. Zapadá to do rostoucí mozaiky. Nikdy jsme modulární výstavbu nevnímali jako hotovou věc, ale jako oblast, kde je veliký prostor pro inovace, vývoj, výzkum. EXPO vlastně pokračuje v postupném trendu inovací a možností modulární

MŠ pro 100 dětí, Jihlava – interiér, foto KOMA MODULAR

Nízkoenergetická firemní MŠ
Lapp Kabel Otrokovice

Nízkoenergetická MŠ
Podolí u Brna

Přístavba ZŠ De Klinge, Belgie

Přístavba ZŠ Uhřetěves – interiér

Přístavba ZŠ Uhřetěves

KOMA architektury, a to nejen v době životnosti pavilonu, ale zejména po skončení výstavby, kdy vznikne z pavilonu jiná stavba s jiným využitím."

Využití modulární výstavby pro města a obce

Jak je zřejmé z výše napsaných slov, možnosti modulární výstavby jsou velmi široké. Přesto existuje určitá oblast, kde se modulární výstavba může plně uplatnit a zazářit. A vychází to opět z aktuální potřeby lidí. Modulární stavby lze skvěle využít jak při krizových situacích, jako jsou přírodní katastrofy, povodně, či migrace obyvatel, tak při společenské potřebě ve městech a obcích.

Co se týče krizových situací, tam je věc poměrně jasná. Ve většině případů je třeba reagovat okamžitě. Proto se při těchto situacích využívají stavby jednoduché, pro mnohé možná nehezky – tedy ty s jasnou přiznanou kontejnerovostí, které splňují jen dočasný charakter využití. Obvyčejné kontejnerové sestavy sice navenek mohou působit chladně a průmyslově, ale pro své uživatele nabízejí vysoký komfort. Jen si představte, že by do vašeho města přišla povodeň a vy byste měli na výběr: buď přebývat v tělocvičně na žiňkách, nebo v obytném kontejneru, kde by každá rodina měla svoje soukromí a s ostatními je sdílena jen kuchyňka, případně sociální zázemí. Tyto dočasné stavby také skvěle fungují jako výdejna humanitární pomoci, případně zdravotnické středisko apod. Ze zahraničí však máme i příklady modulárních školských staveb odolné vůči zemětřesení, či nemocnice a administrativní budovy.

Vedení měst a obcí však musí mnohdy velmi rychle reagovat na potřebu svých obyvatel i mimo krizové situace. Jedná se například o výstavbu školských staveb, sociálních domů, ale i policejních stanic, či infocenter. Zde se nabízí možnost využít stavby, které nejsou určeny jen pro krátké časové období a mohou tak fungovat jako klasický, ale rychle postavený dům. Když se opět vrátíme ke společnosti KOMA, zjistíme, že

Sportovní zázemí – golf Lozorno

Vysoká škola Avans, Den Bosch, Holandsko

Základní škola, pronájem, Oulu, Finsko

ve jejich portfoliu je více jak 50 školských staveb. Mezi nimi jsou i ty nízkoenergetické – například firemní mateřská škola Lapp Kabel v Otrokovcích, nebo mateřská a základní škola v Podolí u Brna. KOMA také postavila několik školských vícepatrových budov, které na první pohled vůbec nevypadají, jako by byly postaveny z modulů. V České republice se jedná například o mateřskou školu v Jihlavě či základní školu v Benešově nebo v obci Uhřetěves nedaleko Prahy.

Samostatnou kategorií dočasně modulární výstavby, kterou obce a města mohou ocenit, jsou kulturní či sportovní akce. Z modulů lze postavit dočasné letní kino (KOMA například realizovala letní kino pro festival AFO v Olomouci či dočasné letní kino v Praze na Smíchově), výstavní galerii, multifunkční prostor, ale také pochopitelně mobilní umývárny a veřejné WC.

Více se o modulární výstavbě můžete dočíst v knize I love Module, na stránkách www.koma-modular.cz či na architektonickém portálu www.earch.cz.

Autor je redaktorem www.earch.cz a spoluautorem knihy I love Module.

KOMA
Modular
www.koma-modular.cz